Puolustusvaliokunta

Keskiviikko 14.6.2017 klo 9.30—11.00

Läsnä
puheenjohtaja Ilkka Kanerva kok
varapuheenjohtaja Mika Kari sd (5, 6, 7)
jäsen Thomas Blomqvist r
jäsen Timo Heinonen kok
jäsen Marisanna Jarva kesk
jäsen Seppo Kääriäinen kesk
jäsen Elina Lepomäki kok
jäsen Krista Mikkonen vihr
jäsen Markus Mustajärvi vas
jäsen Lea Mäkipää uv
jäsen Sirpa Paatero sd
jäsen Jari Ronkainen ps
jäsen Satu Taavitsainen sd
varajäsen Erkki Tuomioja sd

Sihteeri
valiokuntaneuvos Heikki Savola

1. Nimenhuuto

Toimitettiin nimenhuuto. Läsnä oli 13 jäsentä.

2. Päätösvaltaisuus

Kokous todettiin päätösvaltaiseksi.

3. Monikansallinen ja kahdenvälinen puolustusyhteistyö

Valiokunnan oma asia O 8/2017 vp
Asiantuntijalausunto O 8/2017 vp PuV 14.06.2017 osastopäällikkö, ylijohtaja Janne Kuusela, puolustusministeriö Asiantuntijalausunto PLM, A 3.

Valiokunnassa oli kuultavana:
- osastopäällikkö, ylijohtaja Janne Kuusela, puolustusministeriö, liite

Valiokunta päätti perustuslain 50 §:n 3 momentin nojalla, että asian käsittelyyn osallistuvien valiokunnan jäsenten on noudatettava vaiteliaisuutta PLM:n muistion 12.6.2017 osalta - Suomen ja Saksan välisen puolustusyhteistyön kehittäminen.

Merkittiin selvitys saaduksi.

4. Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi puolustusvoimista annetun lain 47 §:n muuttamisesta

Hallituksen esitys HE 30/2017 vp
Valiokunnan mietintöluonnos Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi puolustusvoimista annetun lain 47 §:n muuttamisesta Luonnos 14.3.2017, A 4.

Sihteeri esitteli mietintöluonnoksen.

Valiokunta kävi yleiskeskustelun.

Yksityiskohtaisessa käsittelyssä valiokunta hyväksyi mietintöluonnoksen sellaisenaan.

Valiokunta päätti yksimielisesti pitää käsittelyä asian ratkaisevana käsittelynä.

Asian käsittely valiokunnassa on päättynyt.

5. Valtioneuvoston puolustusselonteko

Valtioneuvoston selonteko VNS 3/2017 vp
Valiokunnan lausunto VaVL 3/2017 vp
Valiokunnan lausunto HaVL 11/2017 vp
Valiokunnan lausunto UaVL 6/2017 vp
Valiokunnan mietintöluonnos Valtioneuvoston puolustusselonteko Luonnos 14.6.2017, A 5.

Sihteeri esitteli mietintöluonnoksen.

Yksityiskohtaisessa käsittelyssä valiokunta hyväksyi mietintöluonnoksen muutettuna.

- kpl 1: ed. Tuomioja esitti 1. lauseeseen lisäystä ”silloisen perustuslain”. Ehdotus hyväksyttiin yksimielisesti.

- kpl 6: keskustelun lopputuloksena päädyttiin lisäämään kappaleen loppuun uusi lause: ”Hallitusneuvotteluissa päätetään turvallisuutta koskevien selontekojen valmistelumallista.”

- kpl 7: ed. Tuomioja esitti kappaleen loppuun lisäystä ”valiokunta toteaa, että laajan turvallisuuden kysymykset koskettavat tavalla tai toisella kaikkien ministeriöiden toimialaa”. Ehdotus hyväksyttiin yksimielisesti.

-kpl 9: keskustelujen lopputuloksena päätettiin sisentää ja kursivoida viimeinen lause.

- kpl 14: ed. Tuomioja esitti lisäystä ”sekä kommentoi hallituksen selontekoluonnoksia ennen niiden lopullista käsittelyä”. Esitys hyväksyttiin yksimielisesti.

- kpl 20-22. Edustaja Tuomioja esitti seuraavia täydennyksiä luonnokseen: ”Ulkoasiainvaliokunta toistaa lausunnossaan kattavasti keskeiset Suomen sotilaallista toimintaympäristöä koskevat arvionsa, jotka eduskunta hyväksyi vastauksessaan hallituksen ulko- ja turvallisuuspoliittiseen selontekoon. Puolustusvaliokunta yhtyy ulkoasiainvaliokunnan näkemyksiin turvallisuusympäristöön vaikuttavista tekijöistä. Puolustusvaliokunta painottaa ulkoasiainvaliokunnan ulko- ja turvallisuuspoliittisesta selonteosta laatiman mietinnön (UaVM 9/2016 vp) ja sen puolustusselonteosta antaman lausunnon lailla, että Suomen ulko- ja turvallisuuspolitiikan selkeänä päämääränä on ehkäistä Suomen joutuminen sotilaallisen konfliktin osapuoleksi. Muuttuvassa toimintaympäristössä Suomi pyrkii tavoitteeseen ylläpitämällä yhteiskunnan kriisinsietokykyä ja puolustuksen uskottavuutta. Suomen puolustus perustuu kansalliseen puolustusratkaisuun ja sotilasliittoon kuulumattomuuteen. Sille tärkeä tuki on jäsenyys Euroopan unionissa, kehittyvä pohjoismainen yhteistyö ja hyvin toimiva kumppanuus Naton kanssa. Uskottava puolustus sekä mahdollisuus kriisitilanteessa ottaa vastaan ja antaa muille apua ovat sotilaallisen turvallisuutemme perusta. Suomi ei salli alueensa käyttämistä vihamielisiin tarkoituksiin muita valtioita vastaan (UaVM 9/2016 vp).” Valiokunta hyväksyi lisäykset yksimielisesti.

- kpl 23-24. Päädyttiin käyttämään kappaleissa johdonmukaisesti termiä ”hybridiuhka”.

- kpl 25: ed. Tuomioja esitti kappaleeseen lisäystä ”jossa ei ole sellaisia vakautta uhkaavia jakolinjoja, joita ulkopuoliset tahot voivat käyttää hyväksi”. Ehdotus hyväksyttiin yksimielisesti.

- kpl 28: päädyttiin keskustelun lopputuloksena lisäämään kappaleen loppuun lause: ”Puolustusvoimien alueellinen läsnäolo ja näkyvyys tulee voida taata eri puolilla maata.”

- kpl 37: päädyttiin lisäämään kappaleeseen myös viittaus SIPRI:n laskentakriteereihin puolustusbudjetteja koskien.

-kpl 40: päädyttiin lisäämään kappaleen loppuun toteamus siitä, että merivoimien alusten ja ilmavoimien monitoimihävittäjien hankintakustannukset ovat vain 1/3 elinkaaren aikaisista kustannuksista.

- kpl 44: päädyttiin sisentämään ja kursivoimaan toteamus siitä, että eduskunnan on oltava mukana HX-hankkeessa paitsi asiasisällön osalta, myös eduskunnan budjettivallan vuoksi.

- kpl 56: pj. Kanerva esitti 1. lauseen muotoilua seuraavasti: ”Suomen koko maan kattavan alueellisen puolustusjärjestelmän kulmakivi on yleinen asevelvollisuus.” Esitys hyväksyttiin yksimielisesti.

- kpl 57: keskustelun lopputuloksena päädyttiin lisäämään ensimmäiseksi lauseeksi toteamus: ”Valiokunta pitää välttämättömänä asevelvollisuuden jatkuvaa kehittämistä siten, että asevelvollisuusjärjestelmä nauttii myös jatkossa kansakunnan laajaa tukea.”

-kpl 58: ed. Taavitsaisen ehdotuksesta päädyttiin yksimielisesti lisäämään kappaleen loppuun toteamus siitä, että kutsunnoilla on myös kansanterveydellinen ulottuvuus.

- kpl 64: ed. Jarvan ehdotuksesta muotoiltiin kappaleen loppuun lisäys siitä, että maanpuolustusvelvoite koskee kaikkia kansalaisia. Kansalaisille tulee tarjota riittävät valmiudet kriisitilanteissa ja poikkeusoloissa toimimiseen.

- kpl 69: keskustelun lopputuloksena päädyttiin lisäämään kappaleeseen toteamus siitä, että harjoitusalueiden kehittämistä on tehtävä tiiviissä yhteistyössä yksityisten ja muiden maanomistajien kanssa.

- kpl 87: keskustelun lopputuloksena päädyttiin lisäämään kappaleeseen toteamus siitä, että kumppanuusjärjestelyissä valtiolla tulee olla määräävä asema.

- kpl 95: kursivoitiin ja sisennettiin kappale, jossa esitetään koordinoivan kyberelimen luomista valtioneuvoston kanslian yhteyteen.

- kpl 112: ed. Tuomioja esitti kappaleeseen täsmennystä ”vaikka hankinnoissa ei ole odotettavissa nopeita tuloksia ja välittömiä kustannussäästöjä”. Esitys hyväksyttiin yksimielisesti.

- kpl 114: lisättiin kappaleeseen toteamus siitä, että osallistuminen kansainväliseen harjoitus- ja koulutustoimintaan on hyödyllistä sekä kansallisen puolustuskyvyn, että kansainvälisen yhteistyön kannalta.

- kpl 120: keskustelun lopputuloksena päädyttiin lisäämään kappaleen loppuun toteamus siitä, että EU:sta ei ole uudessakaan tilanteessa kehittymässä sotilasliittoa.

- kpl 123: valiokunta hyväksyi neuvoksen luonnosteleman EU-puolustusyhteistyön syventämistä kuvaavan uuden kappaleen.

- kpl 135: ed. Mikkonen esitti, että Ruotsin kanssa tehtävä yhteistyö kattaisi myös laajan turvallisuuden puitteissa tehtävän yhteistyön. Esitys hyväksyttiin yksimielisesti.

- kpl 140: päädyttiin kuvaamaan kahdenvälistä puolustusyhteistyötä selonteossa kuvatulla tavalla.

- kpl 141: keskustelun lopputuloksena päädyttiin lisäämään uusi kappale, jossa todetaan olevan perusteltua tehdä Venäjän kanssa yhteistyötä esimerkiksi meriturvallisuuskysymyksissä. Lisäksi kappaleeseen tuli viittaus ETYJ:n puitteissa tehtävän asevalvontajärjestelmän merkitykseen.

- kpl 142: keskustelun lopputuloksena lisättiin kappaleen alkuun toteamus siitä, ettei Suomen puolustuspoliittinen linja ole altis suhdannevaihteluille.

- kpl 144: muotoiltiin keskustelun pohjalta 1. lause siten, että siinä viitataan kansainvälisten jännitteiden heijastumiseen myös Itämeren alueelle. Suomen tulee omalla toiminnallaan edistää aktiivisesti lähialueensa vakautta.

- kpl 145: ed. Mikkonen esitti kappaleen loppuun viittausta myös kyberturvallisuuteen ja –puolustukseen. Esitys hyväksyttiin yksimielisesti.

- ed. Mustajärvi totesi yleiskeskustelussa esiin tuomansa kannan siitä, että hän jättää mietintöön vastalauseen.

6. Muut asiat

Muita asioita ei ollut.

7. Seuraava kokous

Ilmoitettiin, että valiokunnan seuraava kokous on torstaina 15.06.2017 klo 10.00.

Pöytäkirjan vakuudeksi

Valiokuntaneuvos Heikki Savola